כך בחרו ברחבי הארץ

אחד־עשר שבועות פעלה הקלפי הנסיונית של העולם הזה בכל חלקי הארץ. ב־31 קלפיות הצביעו 5500 איש. לפי הצבעתם של מצביעים אלה, סיכמה חולית הקלפי הנסיונית של העולם הזה את סיכויי המפלגות בבחירות לכנסת הרביעית, כפי שהשתקפו בקלפיות הנסיוניות. תוצאות הסיכום מתפרסמות בעמוד זה.

הטבלה בעמוד זה מוסרת את האחוזים שקיבלה כל רשימה בכל קלפי לחוד. בכמה מקרים צורפו מספר קלפיות לקלפי אחת. שתי הקלפיות שנערכו בתקופות שונות בחיפה, למשל, אוחדו לקלפי אחת. כן אוחדו שתי הקלפיות של ירושלים, שש הקלפיות של תל־אביב וקלפיות הרכבות וערי־השדה. סיכום האחוזים שקיבלה כל מפלגה בכל קלפי נתן את אחוז הקולות הארצי שהיתה מקבלת כל מפלגה, אילו היתה הקלפי הנסיונית מדגם מדויק לחלוטין של דעת הבוחרים בישראל.

תוצאות סיכום זה מתפרסמות בטור האחרון בטבלה.

התוצאות הן מפתיעות בדרך כלל. לו היו מתקבלות במציאות, והכנסת הרביעית היתה מורכבת לפי סיכום זה, היתה חלוקת הצירים בכנסת כלהלן: מפא"י — 40 צירים (לעומת 40 בכנסת השלישית); תנועת החרות — 30 צירים (15 בכנסת השלישית); הציונים־הכלליים — 6 צירים (13); אחדות־העבודה — 9 צירים (10); המפלגה הדתית הלאומית — 8 צירים (11); החזית הדתית התורתית — 5 צירים (6); מפ"ם — 7 צירים (9); המפלגה הפרוגרסיבית — 3 צירים (5); המפלגה הקומוניסטית — 2 צירים (6); ואילו רשימת ליכוד עולי צפון־אפריקה של דוד בן־הרוש היתה זוכה ב־4 צירים.

סיכום זה נותן רק 114 צירים בכנסת. שאר המנדטים היו מתחלקים בין המפלגות הערביות, שהקלפי הנסיונית לא עמדה על סיכויי הצלחתן באזורים הערביים, ובין המפלגות שהיו זוכות לעודפי־קולות רבים. לפי תוצאות אלה, לא היתה מצליחה גם רשימה חדשה אחת, מחוץ לרשימתו של בן־הרוש, אפילו לעבור את אחוז החסימה.

אילו אמנם היו תוצאות הבחירות כאלה, היה מסתבר שמפא"י שמרה על כוחה, שתנועת החרות ורשימת ליכוד עולי צפון־אפריקה זכו בנצחון מדהים, וכל שאר המפלגות נחלו מפלה, כשאת התבוסה המוחצת ביותר מקבלים הציונים הכלליים.

★ ★ ★

באיזו מידה משקפות תוצאות הקלפי הנסיונית את הלך־הרוחות של הבוחרים? כאשר באים לעשות הערכה כזאת, יש להתחשב בכמה גורמים:

● המקומות בהם הוצבה הקלפי הנסיונית שיקפו, בסיכומו של דבר, את כל סוגי הישוב בארץ ואת כל שכבות העם, מלבד הערבים. אולם אין ספק שהקלפי הנסיונית קיפחה את ריכוזי ההתישבות העובדת. לא היה טעם בהצבת קלפי בקיבוץ השומר הצעיר, למשל, מכיון שהרכב הבוחרים במקום כזה הוא הומוגני. על כן, יש להתחשב בעובדה זו, ולהעריך כי שתי מפלגות הפועלים, מפ"ם ואחדות העבודה, יזכו בבחירות באחוז גדול יותר של קולות מאשר בקלפי הנסיונית.

● במידה פחותה יותר קיפחה הקלפי הנסיונית את ריכוזי הבוחרים הדתיים. גם כאן יש לקחת בחשבון, כי ריכוזי הדתיים עשויים להעלות את אחוז הקולות הכללי שניתן למפלגות הדתיות, אם כי לא במידה כה ניכרת.

● יתכן ואי־הצבת הקלפי באיזורים הערביים קיפחה את מק"י. אולם מצבה של מק"י ברחוב הערבי כיום אינו מזהיר, וספק אם תזכה בעזרת הקולות הערביים, ביותר מאשר מנדט נוסף אחד או שניים.

● מגמת העליה לתנועת־החרות ניכרת בכל קלפי נסיונית. אולם יש לקחת בחשבון שאוהדיה של תנועה זו גילו להיטות רבה להצביע ולמשוך בוחרים נוספים — תופעה שלא ניכרה אצל אוהדי שאר המפלגות. על כן, אף כי צפויה עליה לתנועת־החרות, הרי נטיה זו, כפי שהיא משתקפת בתוצאות הקלפי הנסיונית, מוגזמת.

● רשימתו של דוד בן־הרוש זכתה לאחוז הגבוה־יחסית של הקולות בעיקר בהצבעה בשלושה רכוזים: באר־שבע, לוד וקרית־גת, שאיזן את חולשתה במקומות אחרים. התופעה הקובעת בחשבון סיכויי רשימה זו היא, שהינה הרשימה היחידה מבין הרשימות החדשות שהצליחה לצבור קולות כמעט בכל מקום בו הוצבה הקלפי. נראה שזאת גם הרשימה החדשה היחידה בעלת הסיכוי לעבור את אחוז החסימה, ואף לזכות ביותר מציר אחד בכנסת.

סיכום האחוזים שכל מפלגה קיבלה בקלפיות הנסיוניות

אות המפלגה	שם המפלגה / מקום הקלפי	תל־אביב	חיפה	ירושלים	ערי הדרום (פ"ת, רחובות וראשל"צ)	ערי הצפון (חדרה, עפולה וכפ"ס)	רמת־גן	בני־ברק	רמלה	לוד	באר־שבע	אשקלון	קרית־גת	רכבת חיפה—תל־אביב	רכבת ירושלים—תל־אביב	אוטובוסים מדן עד באר־שבע	אחוז ארצי ממוצע
א	מפא"י	27.7	36.7	26.8	25	34.3	27.5	16.3	48.2	27	28.1	45.7	31	42.7	38	31.9	32.4
ב	המפלגה הדתית הלאומית	6.4	4.4	6.9	6.5	5.8	2.6	17.2	3.2	3	6	1.8	12.3	4.1	9.6	9	7.2
גד	חזית דתית תורתית	2.4	1.9	3.8	2.6	0.8	0	33.3	0	4	2.2	2.1	0	1.9	7.1	4	4.4
ח	תנועת החרות	33.3	24.9	35.8	29.1	21.1	38.2	19	31	30	17.5	18.3	18.9	19.2	17.6	9.3	24.8
מ	מפ"ם	5.1	7.4	5.3	6.2	8.9	4.4	2.7	4.9	5	7.3	6.9	2.2	5.3	5.3	9.7	5.9
פ	המפלגה הפרוגרסיבית	3.1	4.7	5.5	1.3	1.2	4	1.8	0.8	1	2.7	0	2.2	6.4	4.9	2	2.7
צ	הציונים הכלליים	7.4	10.9	4.8	13.9	4.4	5.3	3.6	0.8	2	4.6	4.2	2.2	5.7	6.4	4.6	5.3
ק	המפלגה הקומוניסטית	3.3	1.1	1.1	1.3	4	2.2	0.9	4.9	0	1.3	4.7	1.4	2.9	2.1	1.6	2.1
תו	אחדות־העבודה	7.3	6.8	5.8	7.1	9.8	4	2.7	0.8	10	16.2	10.7	2.2	9.4	7.8	9.7	7.5
ים	ארגון ליכוד עולי צפון־אפריקה	0.9	0.2	0	0.9	1.2	0.4	1.8	0.8	16	8.7	0.3	17.5	0	0	1	3.3
סש	המפלגה הספרדית הלאומית	0.5	0	0	0.4	2.9	0	0.9	0	0	0	0	0.7	0	0.3	4.6	0.6
סר	האחוד הלאומי הספרדי	0.8	0.4	0.7	0.2	0	0	0	0	0	0	0.3	7.2	0.5	0	0	0.6
רמ	רשימה צפון־אפריקאית בלתי־תלויה	0.1	0	0	0	0	0.4	0	2.4	1	2.2	0.9	0	0	0	0	0.4
רי	עליה חדשה	0.1	0	0	0.2	0.8	0.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1
לש	התאחדות התימנים	0.4	0	0	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0.3	0	1	0.1
לר	נכים ונפגעי הנאצים	0.1	0	0	0.2	0	0	0	0	0	0.6	0.3	0	0	0	0	0.1
רנ	הבונד	0	1	0	0.1	1.1	0	0	0.8	0	0.6	0	0	0.2	0	0	0.2
מש	הכח השלישי	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.3	0	0.7	0.2	0	0	0.1
	כל המפלגות הערביות	0.2	0	0	0	1.2	0	0	0	0	0	0.4	1.4	0.2	0	1.3	0.4

★ ★ ★

בהתחשב בכל הגורמים האלה, הרי ההפתעה המרעישה היחידה המשתקפת בתוצאות הקלפי הנסיונית היא שמפא"י לא תפסיד מאחוזיה, או תפסיד אך מעט. ההצבעה בקלפי הנסיונית נעשתה ללא אמצעי־כפיה, ללא לחץ. הבוחרים שהצביעו אי בקלפי הנסיונית לא היו מאורגנים, והם עשו זאת מרצונם החופשי, דבר המעיד על מעמד איתן בקרב ציבור הבוחרים.

שתי תופעות נוספות שהתגלו בקלפי הנסיונית ראויות למחשבה. האחת היא ירידתם הניכרת של הציונים הכלליים. אפילו אם אפשר להסביר את הירידה בחלקה באדישותם של בני המעמד הבינוני, שבעבר נתנו למפלגה זו את רוב קולותיה, עדיין נשקפת ירידה תלולה. התופעה השניה, שאינה מתבטאת בטבלת הסיכום, היא המספר הרב של הנמנעים העקרוניים. מלבד אלה שנמנעו מכל מיני סיבות מהצבעה בקלפי הנסיונית, הטילו קרוב ל־10 אחוז לקלפי זו פתקים לבנים לציון הימנעותם. ברובם אף הוסיפו הערה ברוח „אין בעד מי להצביע." מסיבה זו אפשר לצפות השנה לאחוז קטן יותר של מצביעים מאשר בבחירות לכנסת השלישית.

ביניהם היתה בלתי־נמנעת.

לאחר שלושה חדשים הופיע אפריים ב־ביתו של אבי ריבה. נכה פעולת אצ"ל במלחמת השחרור, גימגם בעברית נלעגת: „אני רוצה חתן את ריבה." ריבה היססה. היא הסכימה ללכת עם אפריים למשרדי הרבנות בתל־אביב, לברר את הפרטים האי־שיים שלו.

לשם זימן לה הגורל את חברתה לספסל הלימודים ולצבא, מרים אופנהיים. „מה את עושה כאן?" שאלה ריבה. „אני עומדת להרשם לנשואין," הסבירה מרים ורצתה להציג בפני ריבה את בעלה לעתיד. אולם מה הופתעו השתיים לראות כי שני הגברים מתחבקים זה עם זה, משוחחים בהתלהבות. היה זה חברו ובן עירו של אפריים, שעשה את כל הדרך ממצ׳וסטס לתל־אביב לשם אותה מטרה.

ריבה החליטה סופית. היא תסע עם אפ־ריים כאשתו לארצות־הברית.

תזכיר

סלע הצדק

נסיון־ההתנקמות בתושבי ואדי סליב, אשר נגדו התריע העולם הזה (1151) הת־נפץ על סלע הצדק המשפטי. שופט השלום החיפאי ד"ר יעקב הנס לוין זיכה השבוע 12 מתושבי ואדי סליב, — ביניהם דויד בן־הרוש, שהואשמו על־ידי המשטרה בהת־קהלות בלתי־חוקית ב־9 ביולי. קבע השופט: „כוונת ההתקהלות ליד מטה המשטרה היתה לדרוש משפט צדק לשוטרים שירו על עקיבא אל־קריף... הוכח שיוזמי ההפגנה הרגיעו את הקהל" . . . **לחץ המושל הצבאי** על תומכי המועמד לכנסת מסעד קסיס שיבטלו את תמיכתם בו, אותו גילה לראשונה העולם הזה (1148), הוכח באופן ברור על־ידי ועדת החקירה המיוחדת ש־מונתה לשם כך. דו"ח החקירה נמסר לועדת הבחירות המרכזית, אשר רוב חבריה מעיין בפניה ליועץ המשפטי ולשר הבטחון, ש־ינקטו באמצעים נגד הנאשמים בהפעלת הלחץ. המואשם העיקרי: נציג המושל ה־צבאי בבקה אל־גרביה, סרן עמנואל שב־אבו . . . **סיבת התאונה** בכביש דימונה, כפי שמסתבר עתה מן העדויות בתיק המשטרה, היא סינור נהג האוטוקאר על־ידי מכונית־הליווי הצבאית, שנסעה לפני האוטובוס. העולם הזה (1152) היה הרא־שון שהעלה אפשרות זו, בחקירתו המיוחדת.